

OB 50-LETNICI PRVE ČEBELARSKE ŠOLE V SLOVENIJI

Marta Krmelj in Milan Meglič

Na pobudo Zveze čebelarstva Slovenije je bila pod pokroviteljstvom Zadrugne zveze Slovenije leta 1952 ustanovljena prva dveletna poklicna Čebelarška šola v Sloveniji. Poklicni čebelarji naj bi predvsem prevzeli pospeševalno dejavnost v čebelarstvu, saj je bilo to obdobje nastajanja ČE-GO-jev (čebelarških gospodarstev). V Čebelarško šolo so se lahko vpisali dijaki, ki so izpolnjevali naslednje pogoje:

- da so stari najmanj 14, vendar ne več kot 18 let,
- da so končali nižjo kmetijsko šolo ali nižjo gimnazijo,
- da so duševno in telesno zdravi, torej popolnoma sposobni za izobraževanje.

V šolskem letu 1952/53 se je v prvi letnik vpisalo 13 dijakov. V šolskem letu 1953/54 se je v drugi letnik vpisalo 12 dijakov, v prvega pa 14. V šolskem letu 1954/55 se je v drugi letnik vpisalo 13 dijakov. Čebelarško šolo so obiskovali dijaki iz različnih krajev Slovenije. Uprava šole je bila pri Glavni zadrugi na Miklošičevi cesti 6 v Ljubljani. Ravnatelj šole je bil nadučitelj Josip Kobal. Šolski prostori so bili v barakah, v katerih so bile sicer učilnice Srednje gozdarske šole v Šiški. Tam so bili dijaki tudi nastanjeni.

Že leta 1953 je imela šola 74 čebeljih družin v AŽ panjih (tik pred zaprtjem pa celo 500). Poleg tega je imela šola tudi vse potrebno orodje, dva zložljiva čebelnjaka in stalen čebelnjak v Trnovem.

Predmetnik je obsegal po večini strokovne, tj. čebelarške predmete, nekaj pa je bilo tudi splošnih predmetov. Tako je bilo v predmetniku drugega letnika kar 19 predmetov: slovenski jezik, bolezni in škodljivci čebel, genetika in selekcija čebel, zgodovina čebelarstva, državljanski nauk, čebelja paša in opravevanje, anatomi-

Drugi letnik Čebelarške šole – stojijo od leve proti desni: Marija Bajc, Erna Knez, Franc Žvikart, Karel Stepančič, Vojko Primec, Dušan Simčič, Ivan Gril, Anton Štih, Milan Meglič; sedijo: prof. Logar, Anka Brezigar, Boža Žbogar, ravnatelj šole Josip Kobal, prof. Albin Stritar, Boža Berlot in Marta Krmelj.

mija in fiziologija čebel, matematika, vzreja matic, čebelji pridelki, higiena v čebelarstvu, administracija v čebelarstvu, sadjarstvo, zelenjadarstvo, predvojaška vzgoja, praktična čebelarška opravila, biologija čebel, splošna biologija in knjigovodstvo, dijaki pa so bili ocenjeni tudi iz vedenja. Praktični pouk je potekal v delavnici, delo s čebelami pa v šolskem čebelnjaku in občasno tudi v čebelnjakih nekaterih predavateljev ali nekaterih drugih znanih čebelarjev v okolici Ljubljane. Dijaki so čebele tudi prevažali.

Solanje je bilo zasnovano tako, da so morali dijaki po uspešno končani šoli in uspešno opravljeni (za prvi letnik enoletni) praksi opraviti še strokovni izpit, in sicer iz naslednjih predmetov: slovenski jezik, matematika, anatomija čebel, biologija čebel, čebelje paše, vzreja matic, tehnologija čebelarjenja, bolezni in škodljivci čebel ter praktična opravila. Strokovni izpit so opravljali dijaki obeh letnikov skupaj, in sicer od 7. do 9. januarja 1956. Po uspešno opravljenem strokovnem izpitu so si pridobili naziv: **»kvalificiran delavec v poklicu čebelar«**.

Na Čebelarški šoli so poučevali tedaj znani slovenski čebelarški strokovnjaki in praktiki: prof. Maks Rožman, prof. Edi Senegačnik, prof. Albin Stritar, prof. Logar, g. Dušan Ogorevc, g. Vlado Martelanc, g. Franc Robida, inž. Dušan Kresal, dr. Leon Kocjan, inž. Jože Rihar, prof. Stane Mihelič, prof. Valentin Vodnik in prof. Vlado Rojč.

Čebelarška šola je bila dejavna tudi sicer, saj je v sodelovanju z Glavno zadrugo zvezo prirejala nadaljevalne in začetniške tečaje.

Prvi letnik Čebelarške šole – stojijo od leve proti desni: Mirko Pavlin, Srečko Polajžar, Miha Oman; sedijo: Marjan Smole, Amalija Ložar, Vida Kumar, ravnatelj šole Josip Kobal, Marjanca Koren in prof. Logar.

Prvo jubilejno srečanje nekdanjih dijakov dveletne Čebelarške šole je bilo 11. aprila 2002 v Semiču. Udeležili so se ga: Marta Krmelj, Mirko Pavlin, Franc Žvikart in Milan Meglič (zaman smo iskali naslove drugih nekdanjih dijakov).

Po koncu drugega letnika druge generacije Čebelarške šole ni več vpisovala dijakov v prvi letnik, ker menda ni bilo dovolj sredstev in ker dijaki niso našli ustrezne zaposlitve. Kljub temu jih je nekaj služilo svoj kruh v čebelarstvu. S čebelami so se ukvarjali Franc Žvikart, Mirko Pavlin, Srečko Polajžar, Ivan Gril (v Avstraliji). Žvikart ima še zdaj zgledno čebelarstvo v Slovenskih Konjicah, Pavlin pa v Semiču. Milan Meglič je bil zaposlen na Kmetijskem inštitutu Slovenije pri dr. Jožetu Riharju, pozneje pa na Zavodu za čebelarstvo v Ljubljani, Amalija Božnar je delala na oddelku za veterino, v laboratoriju za čebele pri dr. Leonu Kocjanu, pozneje pa vse do upokojitve pri dr. Nežki Snoj. Marta Krmelj je 14 let vodila čebelarške krožke.

Viri:

- Slovenski čebelar 1953 in 1954,
- spričevala nekdanjih dijakov Čebelarške šole,
- sporočila raziskovalnega in strokovnega dela prof. dr. Jožeta Riharja, Ljubljana, 12. marec 1994,
- ustne informacije nekdanjih dijakov Čebelarške šole.

LEOPOLD TAVČAR – 80-letnik

V Orleku pri Sežani se je 27. septembra 1922 rodil član našega društva Leopold Tavčar. Iz prvih let svojega življenja se spominja očetovega čebelarjenja s krnjiči. Pozneje je na čebele sicer pozabil, a so se same naselile v dimniku njegove hiše. S prijateljem in čebelarjem Ivanom Horvatom sta jih premestila v Ivanov panj. Od takrat imajo čebele spet svoj dom tudi na Tavčarjevi kmetiji. Še več, svoje čebelarstvo je razširil in za čebele postavil lep majhen čebelnjak. Sam sicer pravi, da prav nič ne uživa, kadar ga katera piči, vendar se nič ne ve, morda tudi to prispeva k njegovemu zdravju in zanj tako značilni vedrini.

Poldo, želimo ti še veliko zdravih let v naši sredini!

Goriški čebelarji

VABILO IN POGOJI ZA PRIJAVO NA 4. OCENJEVANJE MEDU, KI BO 19. OKTOBRA V SEMIČU

Spoštovani čebelarji, pred vami so tudi letos pogoji za prijavo na ocenjevanje medu v Semiču. To bo letos že četrtoč v drugič tudi z mednarodno udeležbo. Ocenjevanje bo letos prvič izvedeno po skupnih merilih, kot jih bo določal novi pravilnik o ocenjevanju medu, ki ga bo v kratkem sprejela ČZS. Prijavi bo treba priložiti spodaj objavljeno izjavo, v kateri so povsem normalne zahteve, kakršne od čebelarjev zahtevajo institucije, ki porabnikom zagotavljajo neoporečna živila, med katera seveda sodi tudi med. Vendar brez bojazni – če se držite navodil veterinarjev in delate po dobri čebelarški praksi, glede prijave na ocenjevanje ne boste imeli pomislekov. Letos uvajamo tudi L oz. lot – to je številko (poljubno število) serije, s katero označite posodo, iz katere ste vzeli vzorec. Ta številka naj bi tudi sicer omogočala

ugotoviti, kdaj je bil med iztočen, iz katerih panjev in s katerega stojišča izvira. Novost je tudi, da med ni starejši od enega leta in da ga imate v zalogi vsaj 25 kg. Novo je tudi to, da bomo nekaj vzorcev dali v analizo, na podlagi katere bomo preverili navedbe, zapisane v izjavi. Da ne bomo samo zahtevali, bodo tisti, ki bodo za svoj vzorec navedli to, kar zahtevamo oz. kar zahteva tudi pravilnik o označevanju živil, pri ocenjevanju nagrajeni s pribitkom točk k skupni oceni. Ni pomembno, da imate svojo lastno nalepko, zadostuje že navadna bela nalepka, na kateri bodo (lahko tudi na roko) napisani zahtevani podatki – ime in priimek, naslov, pašni okoliš, L in vrsta medu. Prav tako bo komisija z dodatnimi točkami nagradila čebelarja, ki bo pravilno določil sorto svojega vzorca medu. S tem bi radi čebelarje vzpod-